

at endog nogle Præster kunne faae en rundeligere Indtægt, vel at mærke under visse Forudsætninger, men det saadanne, som man netop maa ønske frem i disse Forhold, nemlig paa Grund af det Kjærligheds-, Hengivenheds- og Tillidsforhold, som vedkommende Præst har vidst at opnaae i det Kald, hvori han befinder sig. Idet Alt, hvad der kan komme frivilligt ind, er holdt aldeles udenfor Beregningen, kan der siges at være Sandsynlighed for, at der herigjennem paa flere Steder vil fremkomme et ingenlunde ringe Beløb, og jeg kan ikke tænke mig noget bedre Middel til at holde paa en Præst, som man har, end netop dette; det er meget bedre end at komme med disse Alverstillaag, som sandsynligviis paa mange Steder ville virke langt bort fra, ja tværtimod den Hensigt, hvori de ere givne. I Forbindelse hermed sørger Lovforslaget for, at disse aldeles smaa Kald ville komme til en nogenlunde passende Størrelse, ialfald til rundelig 1,000 Rd., foruden hvad der kommer frivilligt ind. — Men der er en anden væsentlig Ting, som ikke er berørt fra nogen Side, og som vil virke paa alle Kald, store som smaa; det er Ophævelsen af den høist skadelige Tilstand, som nu med Nødvendighed maa fremstaae paa Grund af den særegne Pensionering og Byrderne ved denne. Det kan ikke nægtes, at det ofte er i høieste Grad usikkert, om ikke et Embede i kort Tid kan forvandles til at blive dobbelt saa stort eller i det Mindste betydelig større, end det først var, og at dette er afhængigt af, om Præstens Formand lever kort eller længe, hvilket naturligviis ligeledes gjælder med Hensyn til Enkerne. Dette er virkelig noget høist uhyggeligt, og det leder Mange ind i Kald, som de maasse netop have søgt i Haab om, at de hurtigt vilde blive fritagne for Byrden; det skeer imidlertid ikke, og derfor kommer det til at virke skadeligt for dem. Dette er netop en Hovedbestemmelse i Loven, som vil indtræde strax, hvis den føres igjennem. Ogsaa med Hensyn til Bygningsudgifterne, der nu lidt hvile saa overordentlig tungt paa Kaldene, maa det ansees for et meget væsentligt Gode, at de ville lettes ovennaade meget derved, at Halvdelen af dem gaaer over paa Fonden. Naar denne Ordning gjennemføres,

opnaaes altsaa ingenlunde alene dette, at de mange Kald ophøre, som ere for store, og som ere urimelig høit aflagte baade i og for sig og i Forhold til andre Embedsstillinger, og dette, at de smaa Kald faae en passende Størrelse, men derhos ogsaa, at mange Kald fritages for en hæmmende og i mange Henseender skadelig og usikker Byrde, som er bleven lagt paa dem i Skikkelse af Pensioner til afledigede Formænd og Enkempensioner. For at disse Byrder kunne afholdes, maa der jo have en Fond dertil, og naar denne stilles under Kirke- og Underviisningsministeriets Bestyrelse, saa er det accurat det Samme, som nu er Tilfældet med Bispetienderne. Heri skeer nemlig ingenlunde nogen Forandring; thi netop nu er hele Bestyrelsen af disse Tiender under Kirke- og Underviisningsministeriet. Naar der tales om, at Forholdet forandres derved, at en Hjælpefond indrettes, og at Overskudet af Bispetienderne ikke indbetales til Finantserne for derfra igjen at udredes til de forskjellige Fornødenheder, maa jeg dertil bemærke, at efter min Anskuelse kan der ikke indvendes det Allermindste imod denne Forandring, hverken naar man vil see hen til den hele historiske Gang i denne Sag, nemlig fra 1851, da Bispetienderne først midlertidig overdroges til Finantserne, eller naar man seer Sagen fra Statens Finantseres Standpunkt; thi man vil, som det er oplyst i Motiverne, see, at Finantserne derved ingenlunde udsættes for at lide noget Tab, men at de i Virkeligheden ville vinde i Resultatet ved denne Omordning. Men naar dette er skeet, saa vil jeg gjentage, hvad jeg begyndte med at sige, at jeg er overbevist om, at der ikke blot vil blive tilstrækkelig Syldbestgjørelse til at opfylde Forpligtelserne, der paahvile Fonden, men tillige et ganske rundeligt Beløb til at træffe Bestemmelser om lirkelige Forandringer, som der maatte vise sig Trang til; dertil hører Dypretelsen af flere Kald, hvad der er omtalt fra andre Sider, og med Hensyn til disse er det i Loven udtrykkelig foreskrevet, at de kunskulle kunne oprettes med Rigsdagens Samtykke. Jeg er overbevist om, at hvis en saadan Tilstand indtræder, vil man sige, at der i Virkeligheden er kommet et ganske andet